

img1

LIETUVOS AUKŠČIAUSIASIS TEISMAS

NUTARTIS

2023 m. gegužės 30 d.

Vilnius

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus atrankos kolegija, susidedanti iš teisėjų Alės Bukaviniienės, Andžej Maciejewski ir Dalios Vasarienės (kolegijos pirmininkė),

susipažinusi su 2023 m. gegužės 11 d. paduotu **suinteresuoto asmens P. A.** kasaciniu skundu dėl Vilniaus apygardos teismo 2023 m. gegužės 4 d. nutarties peržiūrėjimo,

n u s t a t ė :

Suinteresuotas asmuo P. A. padavė kasacinį skundą dėl Vilniaus apygardos teismo 2023 m. gegužės 5 d. nutarties peržiūrėjimo. Šia nutartimi palikta nepakeista pirmosios instancijos teismo nutartis, kuria patvirtinti V. Č. asmeniniai testamentai.

Atrankos kolegija pažymi, kad kasacinis teismas tikrina žemesnės instancijos teismų sprendimų (nutarčių) teisėtumą tik išimtiniais atvejais, kai yra bent vienas iš CPK 346 straipsnio 2 dalyje nustatytų kasacijos pagrindų (CPK 346 straipsnio 1 dalis). CPK 346 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad pagrindai peržiūrėti bylą kasacine tvarka yra: 1) materialinės ar procesinės teisės normų pažeidimas, turintis esminės reikšmės vienodam teisės aiškinimui ir taikymui, jeigu šis pažeidimas galėjo turėti įtakos neteisėto sprendimo (nutarties) priėmimui; 2) jeigu teismas skundžiamame sprendime (nutartyje) nukrypo nuo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotos teisės taikymo ir aiškinimo praktikos; 3) jeigu Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktika ginčijamu teisės klausimu yra nevienoda.

Kasaciniame skunde nepakanka vien tik nurodyti kasacijos pagrindą – įvardyti kasacijos pagrindo buvimą būtina pagrįsti išsamiais teisiniais argumentais (CPK 347 straipsnio 1 dalies 3 punktas). Be to, CPK 346 straipsnio 2 dalyje nurodyti kasacijos pagrindai patvirtina, jog kasacija leidžiama ne teisės klausimais apskritai, bet siekiant, jog kasaciniame teisme būtų nagrinėjamos tik tokios bylos, kuriose keliamų teisės problemų išsprendimas būtų reikšmingas vienodam teisės aiškinimui ir taikymui. Taigi kasacinis skundas gali būti priimtas tuo atveju, kai jame nurodytas bent vienas kasacijos pagrindas, numatytas CPK 346 straipsnyje, bei nurodyti išsamūs teisiniai argumentai, patvirtinantys nurodyto kasacijos pagrindo buvimą (CPK 347 straipsnio 1 dalies 3 punktas).

Kai kasacinis skundas paduodamas CPK 346 straipsnio 2 dalies 1 punkto pagrindu, kasaciniame skunde būtina pateikti teisinius argumentus dėl pažeistos (pažeistų) materialiosios ar proceso teisės normos (normų), ir tai, kad šis (šie) teisės pažeidimas (pažeidimai) turi esminę reikšmę vienodam teisės aiškinimui ir taikymui. Ypatingas dėmesys kasaciniame skunde turi būti teikiamas argumentams, kad šis teisės pažeidimas (pažeidimai) galėjo turėti įtakos neteisėto sprendimo (nutarties) priėmimui.

Kai kasacinis skundas paduodamas CPK 346 straipsnio 2 dalies 2 punkto pagrindu, kasaciniame skunde būtina nurodyti konkrečią kasacinio teismo teisės aiškinimo ir taikymo praktiką, suformuotą bylose, kurių faktinės aplinkybės yra analogiškos ar iš esmės panašios į bylos, kurioje priimtas teismo sprendimas (nutartis) skundžiamas kasacine tvarka, bei argumentuoti pagrįsti, kad teismas skundžiamame procesiniame sprendime nukrypo nuo tokios kasacinio teismo suformuotos praktikos.

Suinteresuoto asmens P. A. kasacinis skundas paduodamas CPK 346 straipsnio 2 dalies 1, 2 punktuose įtvirtintais kasacijos pagrindais. Pagrindžiant šių teisinių pagrindų egzistavimą, kasaciniame skunde būtina pateikti teisinius argumentus dėl pažeistos (pažeistų) materialiosios ar proceso teisės normų (normų), ir tai, kad šis (šie) teisės pažeidimas (pažeidimai) turi esminę reikšmę vienodam teisės aiškinimui ir taikymui. Ypatingas dėmesys kasaciniame skunde turi būti teikiamas argumentams, kad šis teisės pažeidimas (pažeidimai) galėjo turėti įtakos neteisėto sprendimo (nutarties) priėmimui. Taip pat kasaciniame skunde būtina pateikti teisinius argumentus, pagrindžiančius, kad teismas skundžiamame procesiniame sprendime nukrypo kasacinio teismo praktikos, suformuotos bylose, kurių faktinės aplinkybės yra analogiškos ar iš esmės panašios į nagrinėjamos bylos faktines aplinkybes.

Suinteresuoto asmens paduotame kasaciniame skunde nurodoma, kad teismai netinkamai aiškino ir taikė CK 5.15 straipsnio 2 dalį, 5.30 straipsnio 1 dalį ir nukrypo nuo kasacinio teismo praktikos, dėl to padarė nepagrįstą išvadą, kad V. Č. asmeniniai testamentai atitinka CK 5.30 straipsnio 1 dalyje nustatytus reikalavimus. Sprendžiant klausimą dėl asmeninio testamento pripažinimo, teismas turi įsitikinti ne tik tuo, ar testatorius pats surašė ir pasirašė testamentą, bet ir išsiaiškinti, ar jis veikė laisva valia ir suprato savo veiksmų reikšmę. Teismai nesprendė klausimo dėl asmeninių testamentų atitikties CK 5.15 straipsnio 2 dalies, 5.30 straipsnio 1 dalies reikalavimams, nors byloje esantys įrodymai patvirtina, kad testatorei prieš asmeninių testamentų surašymą buvo konstatuota sunki liga (demencija). Teismai nesiaiškino visų svarbių bylos aplinkybių, tarp jų ir testatorės veiksnio – galėjimo išreikšti savo laisvą valią, suvokti savo veiksmus ir juos valdyti, todėl pažeidė CPK 263, 320 straipsnius, 443 straipsnio 1, 8 dalis, 582 straipsnio 6 dalį.

Atrankos kolegija, susipažinusi su kasacinio skundo argumentais, sprendžia, kad jais neformuojami tokie teisės klausimai, kurie atitiktų CPK 346 straipsnio 2 dalyje nurodytus bylos peržiūrėjimo kasacine tvarka pagrindus. Atrankos kolegijos vertinimu, kasacinio skundo argumentais nepagrindžiama, kad teismai netinkamai aiškino ir taikė skunde nurodytas materialiosios ir proceso teisės normas, nukrypo nuo Lietuvos

Aukščiausiojo Teismo suformuotos teisės taikymo ir aiškinimo praktikos, ir kad tai galėjo turėti įtakos neteisėtoms teismų nutartims priimti.

Kasacinis skundas pripažintinas neatitinkančiu CPK 346 straipsnio, 347 straipsnio 1 dalies 3 punkto reikalavimų, todėl jį atsisakytina priimti (CPK 350 straipsnio 2 dalies 3, 4 punktai).

Gražintinas sumokėtas už kasacinį skundą žyminis mokestis (CPK 350 straipsnio 4 dalis).

Atrankos kolegija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 350 straipsnio 2 dalies 3, 4 punktais ir 4 dalimi, n u t a r i a :

Kasacinį skundą atsisakyti priimti ir gražinti jį padavusiam asmeniui.

Gražinti advokatų profesinei bendrijai „Bulotas ir Gasiūnas“ (j. a. k. 305073521) 55 (penkiasdešimt penkis) Eur žyminio mokesčio, sumokėto už suinteresuotą asmenį 2023 m. gegužės 11 d. AB „Swedbank“, mokėjimo nurodymo Nr. 235.

Ši nutartis yra galutinė ir neskundžiama.

Teisėjai

Alė Bukaviniene

Andžej Maciejewski

Dalia Vasariene